

Camilla Engdahl
046 – 359 24 55
Camilla.engdahl@lund.se

Lunds Samordningsförbund FINSAM
Bangatan 10
222 21 Lund

Reviderad projektansökan till Lunds samordningsförbund

1. Projektnamn

Förstudie/kartläggning samt implementering av F-ACT i samarbete med allmänpsykiatriska kliniken och socialförvaltningen, Lunds Kommun.

2. Projektägare och samverkansparter

Socialförvaltningen, verksamhetsområde socialpsykiatri, vuxenenheten och 18-24 enheten i samverkan med Region Skåne, allmänpsykiatriska kliniken.

3. Bakgrund, problembeskrivning och målgrupp

Målgruppen för socialpsykiatrins insatser har över tid förändrats på olika vis, både i form av diagnoser och komplexitet vilket medför att verksamheterna behöver utveckla sina förhållningsätt, insatser, metoder samt samverkansformer för att möta målgruppens behov och förväntningar på ett bättre sätt.

Socialpsykiatrin gör under 2019 en genomlysning av hela verksamhetsområdet för att kunna göra rätt prioriteringar och styra mot framtiden. Tydligt är att den yngre målgruppen som söker socialpsykiatrins insatser idag i större utsträckning vill bo hemma i egen lägenhet och leva som andra. Boendestöd är den insats som ökar dramatiskt, medan efterfrågan på boende minskar. Det ställer nya krav på boendestödsinsatser då boendestödet i större utsträckning kommer att arbeta med personer med stora behov – som tidigare placerades på boenden. Då ställs även högre krav på strukturerad samverkan med hälso-och sjukvården i hemmiljö.

Målgrupp

Större delen av specialistpsykiatrins målgrupp kan idag få sina behov av samordnade stöd- och behandlingsinsatser tillgodosedda inom ramen för befintliga samverkansrutiner och avtal. Av erfarenhet finns det en målgrupp som faller mellan stolarna trots gemensamma insatser vilket medför återkommande slutenvårdinläggningar eller köpta vårdplaceringar under längre perioder. Denna grupp har ökat de senaste åren. Det är inte en grupp

som är lämplig att placera på psykiatriboenden, utan hjälps bäst i hemmiljö med täta samverkansinsatser.

Efter inventering har en grupp på ca 60 personer identifierat från allmänpsykiatrins sida, målgruppen beskrivs under första punkten nedan. Samtidigt upplever boendestödsverksamheten i socialpsykiatrin en ökande målgrupp som kräver extra resurser och andra förhållningsätt för att få sina behov tillgodosedda, beskrivs under andra punkten nedan. Förstudien har här i avsikt att gemensamt inventera målgruppsbilden nedan för att tydliggöra vilka brukare som har behov av utökade gemensamma insatser i form av ett mobilt team och F-ACT arbete i samarbete med allmänpsykiatrin.

- *främst patienter med emotionell instabil personlighetsstörning, självskadebeteende som kräver utökade och mer flexibla gemensamma stöd och vårdinsatser på hemmaplan än vad nuvarande organisations och samarbetsformer kan erbjuda.*
- *Brukare med neuropsykiatrisk diagnos som har behov av dagliga eller mer omfattande boendestödsinsatser oftast i samarbete med psykiatrin*

Forskning och tidigare arbete kring F-ACT och ACT team har oftast bedrivits i förhållande till personer med psykosproblematik och/ eller missbruk, vilket också finns i Lund. Vuxenpsykiatrins psykosmottagningar har sedan tidigare upparbetat ett samarbete med socialpsykiatrin i Lunds kommun kring F-ACT med gemensamma rutiner för målgrupp, nominering och utökade gemensamma insatser. Socialförvaltningen önskar här liknande rutiner och förhållningsätt kring allmänpsykiatrins brukare som också erhåller insatser via förvaltningen som boendestöd eller särskilt boende.

4. Syfte och mål

Socialförvaltningen söker medel i samverkan med Region Skåne i syfte att mer effektivt kunna erbjuda personer med allvarlig psykiatrisk problematik ett mer omfattande, samordnat och flexibelt stöd. Det övergripande syftet är att genom rehabiliteringsinriktade metoder som F-ACT, i kombination med Individual Placement and Support (IPS), Supported Education (SE) och daglig sysselsättning främja målgruppens möjlighet till återhämtning.

Projektmål

Målet är under hösten 2019 att kartlägga brukare som ska omfattas av projektet samt sätta gemensamma kriterier med psykiatrin för målgruppen. Det långsiktiga målet är att implementera ett specifikt team med tydliga arbetsmetoder för målgruppen inom ramen för boendestödsverksamheten.

Organisatoriskt mål

Det långsiktiga målet är att utarbeta ett hållbart, organiserat samarbete kring insatser, psykiatriska och sociala, för målgruppen så att deras utökade sammansatta behov blir tillgodosedda med större effektivitet. Målet är att kunna erbjuda personerna medicinskt och socialt stöd på hemmaplan – främst i egen bostad - istället för att behöva köpa dyra platser i extern regi för att kunna erbjuda samverkande insatser.

Brukarmål/Individmål

Varje person som får del av insatserna kommer att sätta sina egna mål för sin egen utveckling, vad som är viktigt och på vilket sätt målen ska nås. Oavsett mål för den enskilde är den sammantagna bedömningen av den erfarenhet och forskning som finns att täta samverkande insatser på hemmaplan leder till ett förbättrat psykiskt mående för den enskilde, mindre inläggningar på sjukhus och ökad återhämtning. Forskning i Sverige, se nedan beskriver vikten av att ge stöd i vardagliga aktiviteter, praktiska och sociala, specifikt vid perioder av sämre mående för att förhindra stagnation och vidare funktionsnedsättning.

5. Forskning, riktlinjer samt omvärldsbevakning

I de nationella riktlinjerna från Socialstyrelsen prioriteras integrerade samordnade insatser för personer med allvarlig psykiatrisk problematik högt. Modeller som kan omfattas av detta arbetssätt är ACT, CM och F-ACT som är ett flexibelt ACT team i samverkan med socialtjänsten. De resultat som modellerna kan visa är större symtomreduktion med F-ACT, bättre psykosociala funktioner, minskad heldygnsvård, färre otillfredsställda behov och högre livskvalitet samt bättre följsamhet till vård och stöd.

Det finns en hel del forskning om F-ACT, främst från Holland. En studie där man mätte remission före och efter införande av F-ACT visade att man innan införandet (2002) nått 19% remission och efter införandet (2005) nått 31% remission för psykospatienter. (Drukker Bak Van OS et al "A real life observation study of the effectiveness of F-ACT in a Dutch mental health region") I Sverige saknas det bredare forskning men flera forskningsprojekt är på gång, bland annat i samarbete med Lunds universitet. I Nordic journal of Psychiatry finns en publicerad artikel under svenska förhållanden (Svensson et al, 2018 "Outcomes of clients in need of intensive team care in Flexible Assertive Community Treatment in Sweden") som beskriver att 18 månader efter patienterna har blivit registrerade på F-ACT tavlan ökade den sociala samvaron med vänner samt förbättringar i vardagliga och sociala funktioner. En blygsam minskning av slutenvårdsinsatser kunde också registreras efter 18 månader. Samma studie beskriver också vikten av att F-ACT kan fylla det glapp mellan psykiatrisk behandling och rehabiliterande insatser som

personer med allvarlig psykiatrisk problematik oftast hamnar i. Samma artikel beskriver stor vikt att använda sig av färdighetsträning, praktisk och social samt erbjuda stöd till sociala relationer och någon form av daglig sysselsättning för att stödja återhämtning för målgruppen.

Flexibelt ACT

F-ACT (flexibel assertive community treatment) som metod är ett vård och stödprogram som ursprungligen kommer från Holland men som fått stor spridning nationellt. Programmet är heltäckande vilket innebär att det innehåller både psykiatriska och sociala stödinsatser enl. fullservicekonceptet. Programmet har som syfte att organisera vård och stöd efter den enskildes behov. I F-ACT teamen ska det finnas ett stort återhämtningsfokus, i alla faser av behandlingen. Den enskildes delaktighet betonas starkt, egna önskemål och styrkor ska beaktas och behandling/stödpersonal ska arbeta för den enskilde ska se sina förmågor. I ett F-ACT team har man möjlighet att erbjuda insatser på två nivåer. Sedvanlig respektive intensiv behandling. Vid det förstnämnda arbetar man med behandling/stöd enl. uppgjord planering. Den intensiva nivån innebär utökade insatser och daglig planering för alla verksamheter, det psykiatriska teamet, socialtjänstens verksamheter samt vid behov personens sociala nätverk.

6. Beskrivning av projektet, aktiviteter och genomförande

Förarbetet med inventering kring målgrupp och förutsättningar för fortsatt implementering görs i syfte att genomföra ett långsiktigt och organiserat samarbete med allmänpsykiatriska kliniken utifrån den evidensbaserade metoden F-ACT. Av erfarenhet från tidigare projekt behövs förutsättningar för ett genomförande förberedas och tydliggöras innan uppstart. Inventering och implementering kommer att vägledas av en styrgrupp med representanter från i första hand allmänpsykiatriska kliniken, socialförvaltningens berörda verksamheter samt metodstöd. Denna ansökan avser två tjänster som innehas av personer som idag delvis redan arbetar med målgruppen och på så vis har erfarenhet av densamma. Det är dessa två personer som kommer att leda arbetet med processen tillsammans med chefer inom kommun och region.

Beskrivning psykiatrins specialistteam

Arbetet med ett F-ACT team har startats upp sen tidigare (ht 2018) i allmänpsykiatri där man har skapat en verksamhet med flera medarbetare i syfte att arbeta med de mest vårdkrävande patienterna på mottagning 1, 2 och DBT- teamet. Dessa patienter har oftast multipla och långvariga inläggningar samt akutbesök. Teamet är tänkt att arbeta med en hög flexibilitet i samverkan med socialtjänsten då detta behövs med färre antal brukare för god

kännedom kring patienterna. Teamet ska använda sig av DBT liknande metoder även om det inte är någon terapiform. Arbetet är utformat efter F-ACT förhållningsätt där medarbetarna träffas regelbundet under vecka för att gå igenom behov och insatser för patienterna. Utöver ovanstående har en koordinator tillsatts för att vara vägen in samt fördela arbetet i teamet.

Efter samtal med socialförvaltningen genomfördes under våren 2019 en gemensam utbildningsinsats kring F-ACT metoden och integrerad psykiatri. Syftet var att få en gemensam plattform att utgå ifrån kring förhållningsätt och arbetsmetod samt vid eventuell framtida handledning. Under våren 2019 har samtidigt flera arbetsmöten genomförts för att diskutera möjlig utökad samverkan kring målgruppen. Dessa möten kommer fortgå framöver med hjälp av metodstöd och projektets styrgrupp.

Sysselsättning

Efter hand är tanken att koppla på Arbetsförmedlingens och kommunens riktade arbetsmarknadsinsatser för målgruppen då forskning visar på att samtida behandlings och sociala rehabiliteringsinsatser är att föredra för personer med allvarlig psykiatrisk problematik. Lunds kommun bedriver idag stöd till arbete och studier enl. IPS modellen i nära samarbete med vuxenpsykiatri och arbetsförmedling. Metoden har sin grund i självbestämmande och delat beslutsfattande och dockar därför väl med andra återhämtningsinriktade metoder som Case management, ACT och F-ACT. Andra möjligheter för att förhindra utanförskap är arbetsträning och coaching via kommunens arbetsmarknadsenhet eller Com-Ung på 18 till 24-enheten alternativt daglig sysselsättning under arbetsliknande former på arbetscentrum i syfte att stimulera social samvaro.

Aktiviteter

Förstudien och implementeringen kommer att pågå mellan september 2019 till september 2020 och kommer att ske med hjälp av två medarbetare från socialförvaltningen som framöver är tänkta att arbeta i det riktade teamet kring målgruppen för F-ACT. Det mobila teamet kommer vara in organiserat under verksamhetsområde socialpsykiatri i boendestödsverksamheten. Inventering, kartläggning, förberedelser för uppstart och implementering kommer att ske i samverkan med socialförvaltningens övriga verksamheter samt allmänpsykiatriens F-ACT team och kommer innehålla aktiviteter som:

HT 2019 (förstudie)

- Styrgruppsmöten med representanter från allmänpsykiatriska kliniken, socialförvaltningen olika verksamhetsområden samt metodstöd.
- Inventering av målgruppen på socialförvaltningen, diagnoser och antal brukare.

- Arbetsmöten med F-ACT teamet för att ta fram målgruppsdefinition och riktlinjer kring nomineringar för utökade insatser.
- Inom ramen för förstudien även arbeta aktivt med några utvalda brukare som är en del av läroprocessen.

VT 2020

- I samarbete med förvaltningens ledningsgrupp samt metodstöd undersöka organisatoriska förutsättningar för kommande implementeringsprocess.
- Skriva implementeringsplan samt dokumentera kartläggningssprocessen
- Ta fram riktlinjer för boendestödsteamets arbetsätt och metoder som ligger i linje med F-ACT och som främjar färdighetsträning, stöd i vardagliga aktiviteter och sysselsättning utifrån hemmiljön.
- uppstartsprocessen för det mobila teamet inom socialförvaltningen som ska arbeta i F-ACT

7. Förväntade resultat

Genom processen ska samarbetsparterna få en gemensam bild av målgruppen som ska ta del av F-ACT insatserna samt hur stor denna målgrupp är. Det ska finnas gemensamma tydligt nedskrivna kriterier för målgruppstillhörighet samt riktlinjer för nomineringar till F-ACT tavlan. Socialförvaltningen ska ha fått en bild av vilka förutsättningar som krävs för implementering, finansiering samt organisatorisk tillhörighet. Brukare som får del av insatsen i förstudien ska vara delaktiga så långt det är möjligt i processen. Under implementeringen kommer det mobila teamet som ska arbeta mot F-ACT att byggas upp. Planeringen för dessa tjänster finns redan planerade i kommande budget.

Det långsiktiga resultatet av ett gemensamt F-ACT samarbete förväntas vara tydligare samarbete, mindre inläggningar, färre externa placeringar samt en bättre livssituation för brukarna/patienterna.

8. Finansiering och resurser

Socialtjänsten i Lund ansöker om medel för finansiering av förstudie och implementering mellan 190901 – 200901.

2 handledartjänster - heltid	860.000
Arbetsplatskostnad, it mm	80.000
Handledning och utbildning	60.000
Summa:	1mkr

9. Förvaltning av implementering och resultat

Implementeringsprocessen kommer att styras samt följas upp via en gemensam styrgrupp samt dokumenteras och utvärderas i socialförvaltningens kvalitetsprogram Stratsys. Behovsinventeringen kommer att beskrivas tillsammans med metodval och aktiviteter för genomförande. I denna förstudie kommer vi samtidigt dra lärdom av implementeringsarbetet som gjordes kring F-ACT tillsammans med psykoskliniken. Metod och implementeringsstöd kommer att erhållas av socialförvaltningen. Resultaten av kartläggningen kommer att användas som underlag för fortsatt planering och genomförande av F-ACT och det mobila team som kommer att skapas inom ramen för boendestödsverksamheten. En viktig del är att fånga upp brukarnas erfarenheter av arbetet som en del i utvecklingsprocessen.

10. uppföljning/utvärdering

En utvärdering av förarbetet samt redovisning av ekonomiska medel kommer att presenteras för FINSAM enligt rådande struktur. Utvärdering av implementering av F-ACT kommer att göras och beskrivas genom kommunens implementeringsstrategi i Stratsys. För att säkerställa metodens viktigaste principer och förhållningsätt kommer verksamheterna i ett längre perspektiv gemensamt göra programtrohetsmätningar för F-ACT.

11. Sammanfattning

Lunds socialförvaltning i samarbete med allmänpsykiatriska kliniken ansöker om medel med 1mkr i syfte att genomföra en förstudie med efterföljande implementering av F-ACT. Det långsiktiga målet är att kunna erbjuda flexibla och samordnade stöd och behandlingsinsatser till personer med allvarlig psykiatrisk problematik. Målet för förstudien är att under höstterminen 2019 sätta gemensamma kriterier för målgruppen samt inventera de organisatoriska förutsättningarna som krävs för kommande implementering av F-ACT och under 2020 att utarbeta ett organiserat samarbete kring insatser, psykiatriska och sociala, för målgruppen så att deras utökade sammansatta behov blir tillgodosedda.

Underskrifter

Anna Burston
Verksamhetschef socialpsykiatri, Lunds Kommun

Magnus Nilsson
Enhetschef allmänpsykiatriska kliniken, Lund